

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor.
Fél évre 4 .

Egész évre 3 kor.
Egyes szám ára 20 fl.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Petrozsény mint vidéki központ.

Vidéki központok megteremtése s fejlesztése, az egész országnak egyetemes érdeke.

Életerős vidéki központok nélkül az ország a nyugoti államokat sem kulturális fejlettségre, se gazdagságára nézve soba el nem érheti. És mivel a kultúra és gazdaság képezik minden állam függetlenségének legbiztosabb alapjait, követelnünk kell, hogy az összes érdekelt, hivatalos és szakörök minden lehető megtegyenek abban az irányban, hogy a központok fejlesztésének útjában lévő akadályokat elhárítsák és azok fejlődését pozitív alkotásokkal is előmozdítsák.

Rohamos haladásnak, fejlődésnek örvendtes jelenségeivel az egész országban találkozunk. A városok és a községek vetekedő igyekezettel törekednek arra, hogy, mint gócpontok a saját vidékük forgalmát magukhoz vonzzák, a közélet tevékenységét minél kiterjedtebb körben irányítsák.

De az ilyen központok jövőjének biztosítása nem annyira a nagyjában amugy is kielégítő általános közigazgatás továbbfejlődésétől, mind inkább a gazdasági és műszaki feladatok egész sorozatának többé vagy kevésbé sikeres megoldásától függ. És a fejlődésnek ezen oldala annál nagyobb fontossággal bír, mert a gazdasági és műszaki feladatok iránt az ország eddigi fejlődésének természetes folyományaképpen a közigazgatási személynem mutatja ugyanazon fogékonyságot és rátermettséget, mint a tisztán jogi vagy közigazgatási természetű kérdések iránt. Ebben az irányban kell tehát elsősorban a fejlődést megmunkálni. Műszaki feladatot képez a fejlődésnek kiindulási

alapja, a tulajdonképpeni építés amelynél úgy szólván sehol sem találkozunk azzal a tervszerű, előre meggondolt eljárással, mely nélkül egy olyan bonyolult természetű feladatnak, mint amilyen egy város, vagy község kiépítése, kielégítő megoldása el sem képzelhető. Majdnem mindenütt megelégedtek az időközönként fellépő szükségletek alkalmi kielégítésével, ezen öletszerű eljárással áldozatul hozván a jövő nagy érdekeit alárendelt fontosságu pillanatnyi érdekeknek. Ezen eljárás következménye, hogy városaink s községeink tulnyomó részének építési kialakulása sem a forgalom, sem a közegészség, sem pedig az esztétika kívánalmainak nem felel meg.

Új város- és községgrészek építése a régi-ekben a forgalom és közegészségügy érdekében eszközöndő változások épp úgy szigoruan körül- vonalozott műszaki feladatot képeznek, mint akár egy palota, vasut vagy esatorna létesítése. Mig azonban minden más műszaki feladat megoldásának nélkülözhetetlen alapját egy megfelelő tervezet kidolgozása képezi, addig az utcáknak és tereknek a leghölyolultabb természetű műszaki feladatokhoz tartozó kiépítését Petrozsényben minden rendszeres terv nélkül hajtották végre.

Ennek káros következményeit a község fejlődésében mindenütt szomoruan tapasztalhatjuk.

A telekpiaccon nemcsak a fővárosban, hanem ugyanolyan mértékben vidéki városainkban is, de különösen Petrozsényben észlelhető visszassá- goknak, nemkülönben az abból közvetlenül folyó lakásmizériáknak nagyrészt elejét lehetett volna venni, ha annak idején az építés kialakulásában nem bíztak volna mindent a véletlenre. Számos

esetben a városok és községek tetemes pénzügyi áldozatoktól is megszabadulhattak volna, hogyha a szabályozási terv idejekoránti kidolgozása által lehetővé tették volna, hogy az utcák, terek, ültetvények, középületek számára szükséges területeket már akkor foglalják le, mikor azok a fejlődés beállta előtt még alacsony áron voltak beszerezhetők.

Petrozsény különösen abban a szerencsés helyzetben volt 25—30 év előtt, hogy néhány száz forintért, a volt tulajdonos földes uraktól esetleg pár jó szóért azt az egész területet megszerezhetné volna, melyen most a főutca a két piactér és a zárdá-épület fekszik. Sőt később a pénzügyi kincstártól is potomáron, vagy ingyen is szerezhetett volna most ezeket érő telkeket.

No, de most már hiába rekriminalunk. Az elődök indolenciájának, rövidlátásának következményeit viseljük, hibájukért bűnhödünk mi az utódok.

A mulasztást pótolni alig, vagy csak nagy áldozatok árán lehet. De elutasíthatatlan közalko- tások létesítése érdekében ez elől sem térhet ki a község.

Ha a község maga readelkeznék nagyobb ki- terjedésű telkekkel terjeszkedési területén, mód- jában állana a telekárak alakulására kedvező be- folyást gyakorolni oly irányban, hogy a szegényebb lakosság számára szükséges lakások bére már a telekárak folytán ne lépje túl azokat a határokat, melyeket a lakosság ezen rétegeinek kereseti viszonyai megszabnak. A gazdasági társadalom- tudomány a jövedelem egyhetedét tekintti azon méltányos aránynak, mely mellett mindenkinek

„PETROZSÉNY ÉS VIDEKE” TÁRCAJA

Az ördög.

Vigjáték 3 felvonásban, írta: Molnár Ferencz.
(Első előadása Petrozsényben 1908. jan. 7.)

Petozsény községének műzlsére vall, hogy az „Ördög” előadásán teljesen megtöltötte a színházat. Molnár Ferencz eme darabjával az irodalmi nagyságok közzé küzdötte fel magát, s méltán, amit legjobban bizonyít az, hogy az „Ördögöt” minden világ- nyelvre lefordították, s a legelőkelőbb külföldi színházak vetélkednek egymással, hogy színrehozzassák, sőt Zaccari hírneves olasz színművész maga fordította le olasz nyelvre és staggione társulatával az egész világon be fogja mutatni.

Az „Ördög” tulajdonképpen nem vigjáték. Valami különös műfaj, amit dramaturgiai szempontból nem tudunk hová sorozni. Mély filozofia, ötletes, élénk dialógok és meglepő fordulatok jellemzik. A szellemes mon- dások szójátékok oly tömegesen szinte villanszerűen követik egymást, hogy a nézőnek alig van ideje gondolkozni az egyiken, mert akkor elmulaszt egy másikat, kedves kötelességet véltünk tehát b. olvasóinkkal szemben teljesíteni, midőn az „Ördög”-ből néhány szemelvényt leközölünk.

Jolán (Kulinyi), mint szegény kishivatalnok leánya ozsonázni járt László dúsgazdag kereskedő leányaihoz, ahol János (Denes) nevelő volt. A két szegény fiatal koldus megszerette egymást, azonban Alfréd (Liptay) felesége lett, Jánost pedig a László család a saját költ- ségén külföldre küldte, a honnan János, mint hírneves

festő került vissza. Hat év mult el az első szerelmi vallomás óta és János, aki leköttelezettje a László családnak — bár még mindig szereti Jolánt és minden- napos vendége a László családnak — magába zárja e szerelmet, mert becsületes akar maradni.

László egy alkalommal felesége dekolltált mell- képét akarja lefestetni s e célból elvezeti művész barátja műtermébe s üzleti dolga révén otthagyja. Ter- mézetesen magyarázatokra kerül a sor János és Jolán között s meggyőződnek róla, hogy még mindig szeretik egymást, mégis Jolán elakarja vettetni Jánossal a szem- telen Elzát, — egy gazdag fiatal leányt — hogy a lé- mondás biztosítva legyen, s hogy becsületesek mara- dhasanak.

A dekolltált képhez föltétlenül le kell vetnie Jolánnak a bluzát. János bemegy a műterembe. Jolán leveti a bluzát és ledobja, miközben felemelkedik egy székről az „Ördög” (Kóhalmi) ányujtja a bluzát a követ- kező szavakkal:

— Pardon asszonyom. Elejtett valamit. Bocsáson meg, hogy épp akkor keltem föl, mikor méltóságod le akart vetközni.

Jolán: (felháborodva) Kérem! Uram!
Ördög, (hidegen) Tudom, asszonyom ez gyanu- sitás. Ön azért jött ide . . .

Jolán. Hogy az arcképemet festessem.
Ördög. En egyszer a feleségemet rajta csíptem egy fogorvosnál.

A gyanusitást ő se tűrte.
De aztán becsületből kiis huzatta egy egészséges fogát.
Jolán kihívja Jánost. Az ördög szöhoz sem hagyja jutni, emlékezteti Jánost, hogy Monte-Carloban egyszer kisegítette pénzszavarából. Midőn Jolán panas- z

kodni akart, az ördög hirtelen közbevág. Régen halt meg a férje?

Jolán. Nem, kérem. Nem vagyok özvegy.

Ördög. Mert nem értem, hogy az önt ért inzul- tust egy harmadiknak panaszojja fel.
Ez a férj ügye.

Kinos zavar után, Jolán bemegy a műterembe fel- öltözni. Az ördög megjegyzi: Temperamentumos asszony. Szép asszony, kár, hogy nem szereti az urát. Hogy honnan tudom? Onnan, hogy mikor bajban volt te jutottál az eszébe. Nem szereti az urát, tehát az ura vagy ordináré ember, vagy lángész. Ezt a kettőt nem szokták szeretni.

Az asszony nem szereti a földszintet, mert fél, hogy valaki bemászik az élete ablakán. A magas eme- letre, meg nehéz feljarni.

Az ideáljuk . . . a mezzaninon.
Beszédközben János idegesen megy a műterem ajtó felé.

Ördög. Most öltözik?

János. Igen.

Ördög. Van a műteremben tükör.

János. Van.

Ördög. Akkor ez egy tisztességes asszony. Aki tükör mellett is ily sokáig öltözik, annak nincs rutinja a vetkőzésben.

Jolán kilép felöltözve, s kérdi hány óra?

Ördög. Tíz perc múlva itt lesz.

Jolán. Kicsoda?

Ördög. A férje.

Jolán. Hát, akkor ön még sem aludt ott a széken.

megfelelő lakást találni kellene. Ez ugyyszólván sehol sem tartható be. A vidék munkássága átlagban nem igen keres 500 koronánál többet. Már pedig 70—80 koronáért a mai viszonyok mellett vidéken is még egyszobás lakás sem kapható. A szabályozással összefüggő feladatoknak egyik legfontosabbika, hogy a közegészség és közérkösség szempontjából gyakran tarthatatlan lakásvizonyokon gyökeresen változtasson.

A műszaki teendők fontossága a község fejlődésében nem merült ki a szabályozási tervvel és az ezzel összefüggő kérdésekben. Budapest székesfővárost törvény kötelezi arra, hogy jövedelmének felét közmunkákra fordítsa. Vidéki városainkat s községeket erre a törvény ugyan nem kötelezi, de kötelezettség nélkül is a községi élet kényszerítő hatása alatt a községi jövedelemnek túlnyomó részét ezek is mindinkább műszaki természetű kiadások fedezetére kénytelenek fordítani. Így van ez Petrozsényben is, ahol ilyen kiadásokat okoznak a legkülönbözőbb célokra szükséges magas építkezéseken kívül az utak építése és fenntartása, a közvilágítás, az utcák tisztítása, a vízvezeték és csatornázási szerek.

Azonban a műszaki vonatkozású létesítmények nemcsak a város kiadásai között játszanak vezetőszerepet, hanem mindinkább alkalmassá válnak arra, hogy a város jövedelmeit hathatósan fokozzák. Kiemeltük már, hogy a szabályozással kapcsolatosan üzött tervszerű telekpolitika mennyiben járulhat hozzá a város pénzügyi helyzetének megjavításához. Nem akarunk kiterjeszkedni itt mindazon teendőkre, melyeket a városok pénzügyi helyzetének végleges orvoslásához szükségesnek tartunk, csak azt emeljük ki, hogy a közjellegű jövedelmeket a város, amennyire csak lehet, ne adja ki kézből, hanem hasznosítsa saját maga.

Köztudott tény, hogy Petrozsényben telekpolitikát üzni bajos, mert olyan kezekben vannak a telkek, ahonnan megszerezni alig lehet. De ott van a Barcsay-féle ház. Ezt egyizben már megvette a község, a törvényhatóság jóváhagyta a szerződést, de az ügy effektuálva nem lett. Ezt a házat s értékes telket ma is meglehetne venni. Utcat lehetne rajta nyitni; annyi lakást lehetne építeni, hogy a lakás drágaság és lakás hiány sokakat lehetne segíteni. És a telkek a felépítményekkel

együtt idővel díjtalanul a község tulajdona lehetne. Nagyon kevés üzleti számítással kilehet mutatni, hogy mindenesetben biztosan befolyó házbérek a telek árát és a beruházási költségeket legfőkébb 20 év alatt amortizálnák s addig is a község háza elhelyezhető lenne.

Ezuttal csak felvetettük a kérdést legközelebb részletes számítási adatokkal befogjuk bizonyítani, hogy helyrehozhatatlan mulasztást követ el a község, ha a Barcsay-féle házat és telket meg nem szerzi.

Igaz, hogy ma már sokkal többbe kerül, mint amennyiért a község már egyszer megvette, de a községnek még így is többet ér, mint magán vevőnek. Ennek okadatolása sem lesz nehéz.

JANCSÓ FERENCZ

Egy tettevégyő fiatal életet semmisített meg a kérélhetlen halál. Legszébb férfikorában hirtelen, váratlanul költözött el Janesó Ferenc első osztályú szolgabíró az örök béke esendes hazájába. Nyugalomra tért akkor, midőn közhasznú munkásságával a közjó előmozdításán fáradozott. Nemes ambícióval, lankadatlan buzgalommal, igaz lelkesedéssel, hivatásszeretettel, szakbavágó tudással s fáradságot nem ismerő kitartással működött azon a pályán, melyen a legtisztább szándék is rendszerint gáncsokba ütközik. De az ő tapintatossága, szívélyes modora, egyéni szeretetreméltósága mindenkor megtalálta az érdekeltek megnyugvására vezető helyes megoldást az intézkedésének tárgyát képező ügyekben. A tiszta elme világosságával párosult szívjóság egyesülése jellemzik hivatalos ténykedését.

A társadalmi életben nemcsak Petrozsény és ezen járás, de az egész vármegye intelligenciájának körében általános tisztelet, nagyrabecsülés és szeretett tárgya volt. Itt is hasznosan érvényesült a szép műveltség, fenkölt gondolkodású férfiú kedvelt egyénisége.

Itt is szívemessége nyilatkozott meg cselekedeteinek minden vonatkozásban. És éppen ezen legbecsebb szervét, melegen, tisztán érző szívét tadamta meg a sorvasztó betegség, a gyilkos kór, mely ellen a mult nyáron gyógyfürdőben keresett orvoslat. Hozzáartozói, barátai örömmel tapasztalták, hogy szívbajából kigyógyult. Sajnos, ez csak látszat volt, mert a mostani ködös, hideg időben a betegség jelentkezett újból. De ezt sem ő, sem környezete, talán még az orvosa sem tartották olyan komolynak, hogy a katasztrófától félni kellett volna. Ő maga hitte leginkább, hogy veszély nem fenyegeti.

Kedden a délutáni vonattal hivatalos ügyben Lupénybe utazott. Már rosszul érezte magát Petrozsényben

az elinduláskor, de a kötelességérzet mégis arra az elhatározásra bírta, hogy elutazék.

Dolgát végezve az éjjeli 10 óras vonattal indult vissza Petrozsénybe, hol az állomásnál a kocsi várta, de ő a vendéglős kocsiával hajtott haza, kocsisát pedig elküldte dr. Weisz községi orvosért. Mikor lakására hajtatott éjjeli fél 1 órakor már szólni alig tudott. Ugy segítették le a kocsirol s mire szobájába vitték, rövid haláltusa után pár perc múlva a nemes lélek elhagyta porhüvelét.

Haláláról a mélyen sujtott család az alábbi gyászjelentést adta ki:

Alulírottak megrendült kebellet, mély fájdalommal tudatják, hogy nyujtodi Janesó Ferencz a petrozsényi járás szolgabírája, Hunyadvármegye törvényhatósági bizottságának tagja, életének 32-ik, boldog házasságának 6-ik, közhasznú hivataloskodásának 7-ik évében f. hó 8-án reggel fél 1 órakor, szívzselhűdös következtében, váratlanul jobblétre szenderült.

Benne a szülők a hálás jó gyermeket; a vesztesség által vigasztalhatatlanul lesujtott neje a leggyöngébben szerető hű hitvest, testvére, rokonai a kiterjedt rokonság minden tagjáért önfeláldozással munkáló rokont; barátai az önzetlen hű barátot; a közigazgatás a fáradságot, akadályt nem ismerő, kötelességtudó hivatalnokot vesztettek el.

A nemes szív többé nem dobog! A munkás karok mozdulatlanok! A szelid és jóságos szemek fénye elhomályosult!

Csak az élet munkájából volt része, gyümölcseiből megfosztotta férfikora délen a könyörtelen halál.

Vigasztalás a nagy s kipótolhatatlan vesztességért csak Istentől, a mennyei jó Atyától remélünk!

Drága halottunk hült tetemeit f. hó 10-én d. u. 2 órakor fogjuk református szertartás után, a helybeli köztemetőbe örök nyugalomra helyezni.

Petrozsény, 1908. január hó 8-án.

Emléke legyen áldott, nyugalma esendes!

Özv. nyujtodi Janesó Ferencz neje, sz. udvarhelyi Kapeza Anna, mint neje, nyujtodi Janesó Albert és neje Nagy Mari, mint szülők, sz. udvh. Kapeza Ilona, sz. udvh. Kapeza Gyula, sz. udvh. Kapeza Margit férj. Gerbert Béláné, nyujtodi Janesó Lajos, mint testvér. Özv. Kapeza Gyuláné, dévai Nagy Klotild, mint anyós. Gerbert Bela, Haberern Margit, mint sógorok illetve sógornők.

Koszorut helyeztek a ravatalra:

A sirig gyászoló özvegyed — Panni. A viszontlátásig — apád, anyád, bátyád. Margit és Béla — a felejtethetlen jó Ferinknek. Manó, Ilona, Gyula — a mi jó Ferinknek. Hunyadvármegye tisztikara — Janesó Ferencz szolgabírájának. A Petrozsény járás jegyzői — szeretett szolgabíráinknak. Felejtethetlen biztosának — az ipartestület. A legjobb főlebbvalónak, illetve kartársnak — a hivatal. Kedves Feri barátunknak — Vilma és

Ördög. Dohogy nem. Csak hogy a „hány óra?” mindig a férjét jelenti. És az asszonyi sejtés mindig pont 10 perccel előre érzi meg a férjét. Ha ez a 10 perc nem volna, több volna az elvált asszony, mint fű a réten. Az ördög figyelmezteti őket, hogy milyen veszélynek voltak kitéve, hogyha László, akkor jött volna, mikor Jolán ültök és a helyzetből folyólag kényszeríti Jolánt, hogy meghívja az napi estélyére. Még szükségének tartjuk, hogy a következő szellemes kis dialógját leközlöljük:

Jolán. Ön talán nős ember?

Ördög. Nem. A feleség egyébként is olyan, mint a monokli. Elegáns viselet, de nélküle jobban lát az ember . . .

Igazi asszony mindig csak egy van, másnak a felesége.

Jolán. Pfüj milyen cinikus felfogás.

Ördög. Nem. Praktikus csupán. Az olyan tigrisnek, amely egy embert már fölfalt, a hátára lehet ülni. Mindig meg kell várni, míg egy a torkába ugrik . . .

Jolán. De, ha már az első férfi, a férj erős; Ha már az megszelidíti a tigrist?

Ezt hogy hívják?

Ördög. Ezt állatszselidítőnek hívják. És pénzért mutogatják, ketrecben, a nyavalyás tigriseivel együtt. Az „Ördög” Jánost lebeszéli a házasságról és az első csaleket nyújtja a szerelmes párnak, midőn azt mondja:

. . . Milyen csodaszép pár volnátok így ketten . . .

Felhasználja minden rábeszélési képességét, hogy őket vétkezésre csábítsa!

— Az élet arra való, hogy elégjetekek benne: Forrni kell, égni, másokon végig úporni . . . Maga-

tokat szeressétek, puha hárszonyban járjatok sok édes bort, csókoljátok egymás száját és részegedjetekek meg gyermekeim, részegedjetekek meg . . .

Szinte megbüvölve hallgatják, midőn egy éles esengetés hallatszik. Jolán. Önkéntelenül mondja. Az uram. Az ördög pedig dühösen, hogy, megzavarták, gúnyos hangon: a Kukorica! . . .

Mint az ördög megjósolja, László tényleg feltékenyen kutatja, hogy miért nem festett János, de az ördög kirántja őket zavarukból azzal, hogy ő alkalma-lankodott. Jön a János modellje Cinka, (Abonyi) — ki szintén szereti Jánost, a maga módja szerint, — s a társaság eltávozik, de az ördög János kabátját viszi el, hogy visszajöhessen. Meg is zavarja a tetachét János és Cinka között, a miért János szemrehányást tesz neki, de az ördög emlékezteti Jolánra, hogy, akkor az övé (Jánosé), amikor akarja:

Ma ember egy életen küzd egy-egy ilyen asszonyért. Te . . . te megtalálad. Talált kincs . . .

János. Eppen, mert talált kincs. Erre az ördög elbeszéli, hogy egyszer egy aranyat talált egyik zsebében s midőn kezébe vette, az leesett, s elgurult. Megmutatja a revolverét, amivel az inasát csaknem megölte, azért az aranyért, amire nem volt szüksége, amit különben borra valónak adott volna, de mert elgurult, vágyott utána, így vágyik majd János is a talált kincsé után, ha majd gurul, ha majd elviszi más.

Ki? Kérdi János fellobbanó feltékenységgel . . .

Én! Feléli az ördög. Egy éjjel, ma elcsábítom, ott a szobájában . . . És minden órában, amiről nem tudod, hol töltötte az időt, nálam volt . . .

Az örültségig fokozza a János feltékenységet, úgy, hogy az szinte önkívületben rácsap, az asztalra tette

revolverét, az ördög azonban villámgyorsan megfogja a kezét. János észhez tér, elengedi a revolvert, az ördög pedig atyai hangon mondja.

Látod fiam. Te is hozzá nyulsz . . . talált aranyért . . . ehhez a revolverhez . . .

A második felvonásban már az ördög Elzának (Fonó) tanácsokat ad, hogy milyen módon hódíthatja meg Jánost, midőn azonban azok kettősben ülnek, a bálteremből odahozza Jolánt, s itt kifejlődik egy „Faust”-beli négyes beszélgetés, ahol, úgy Jolán, mint János feltékenységet felecsigazza, úgy, hogy, mikor Elza és János visszamennek a bálterembe, Jolán feltékenyen kijelenti, hogy azok szeretik egymást. Erre az ördög tanácsot ad Jolánnak, hogyha bizonyosan meg akar győződni János szerelméről, vegye fel magára hosszú uszályos belépőjét, úgy, hogy ne lássék belőle más, mint a földetlen válla, a nyaka, meg a cipője orra, s jöjjön le ide, János önkéntelenül el fogja magát árulni, anélkül, hogy Jolánnak egy szót kellene szólni. Jolán elfogadja a tanácsot és bemegy a szobájába, feltékenyen kérdi, hogy miért szaladt ki az a nő? Az ördög nagy zavarodottságot színlel, s akkor János szinte bizonyossággal állítja, hogy az a nő Jolán volt, az ördög még nagyobb zavart tett, s János szomorúan biztatja, hogy neki elmondhat mindent, mert ő ugyanis megnősül, elveszi Elzát.

Ekkor az ördög elmeséli, hogy Jolán volt, aki kiment, s hogy éppen most támadt egy kitünő ötletük, nevezetesen, hogy Jolán megjelenjék itt a vendégei között egy belépőben, de alatta nem lesz semmi más, mint a harisnya, meg a cipő, mert az látszik, hogy egy modern Monna-Kanna.

Pali. Ferinek szeretete és barátsága jeléül — a Sorbán család. Jó barátunknak — Erdős László és neje. Szeretett tisztársának — Dr. Schulek Jenő. Jó barátunknak — Papp család. A Petrilla család — igaz barátsága jeléül. Szeretett tagtársának — a petrozsényi casinó. Az özv. kartársai — Jancsó Ferencnek. A Salgótarjáni bányatársulat — tisztelete jeléül. Dr. Weisz és neje — igaz részvét jeléül. Janza főszolgabíró és neje — szolgálatkész barátunknak. Petrozsényi község — szolgabírájának. Kedves Feri barátunknak — Vilma és Pali. A jó szívű barátunk — vulkáni jegyző. Jancsó Ferenc egyetünk szeretett t. tagjának — Hunyadmege jegyzője egylete. Kósa bácsi és Kósa néni — a jó Ferinek. Lupényi község képviselőtestülete — Jancsó Ferencz urnak.

Az elhunytak özvegyéhez intézett táviratokban fejezték ki részvételüket Déváról: Br. Bornemisza Lipót főispán, Pogány Béla alispán és neje, Csulay Lajos vm. főjegyző; Vajda-Hunyadról: Höhn, Rimbás Imre, Fekete, Fürst, Vajna; Százvárosról: Pogány Árpád és neje, Jaszenovits (Déva), „Jóska Battyád” (Százrégen), Fekete Károly és neje (Algyógy), Császár Bálint (Szepliszentgyörgy), Thorotzkay Vencel és Zoltán (Marosillye), Gligor, Eperjessy, Bartha, Pogány, Bercsényi, Rimbás Imre, Kardos, Papp, Bágya, Székely, Buzás, Désy, Gerbert, Baresay (Déva), Zoltán és Mari (Lupény), Borbáth és családja (Déva), Özv. Boér (Déva), Pogány (Nagyenyed), Tóth család (Százváros), Segnensék S.-sz. Gy. Sándorné, Kokossyné (Szepliszentgyörgy), Balázs Farkas és neje (Puj), Muzsuy és neje (Hátszeg), Farkas Béla és neje (Déva), Jancsó Sámuel (Tövis), Zajzon Sándor és neje (Kézdivásárhely), Breinich család (Marosillye), Dr. Cserey és neje (Déva). Levélben: Roth Flóris bányagazgató (Petrozsény), Küley Elemér bányagazgató (Lupény), Urikány Zsilvölgyi Bányatársulat (Lupény) és még igen sokan helyből és vidékről. Testületileg tettek részvétlátogatást a petrozsényi járás szolgabíróségének tisztikara, Petrozsény nagyközség és a járás községeinek előljárósága, a petrozsényi főgimnázium tanárai és az állami iskola tanítóikara, a helybeli hivatalok, testületek stb.

Pénteken délután 2 órakor végezte Kósa Mihály ev. ref. lelkész a gyászszertartást. Megindító búcsúztató beszédében szívtörő ékesszólással méltatta a korán elköltözöttnek érdemeit, férfias jellemét s fenkölt lelkületét. Végeztével a bányatársulati zenekar gyászdíulói s a harangok zúgása mellett megindult a meghatott, bús sokaság, amelyent Petrozsény még aligha látott. A gyászenetet a petrozsényi és járási ipartestület nyitotta meg, gyászbavont díszszóloja alatt. Hatóságok, közhivatalok, testületek az egész járásból testületileg képviselve kísérték a gyászoló család után a koporsót. A sirnál imát mondott a lelkész, majd Tribusz Aladár szolgabíró meghatottságtól remegő hangon s meghatóan búcsúzott

Ördög. Most képzeld milyen szerető lesz ebből az asszonyból . . .

Hazudsz! Kiáltja János ingerülten. S amiért elárultam magam, hogy szeretem azt az asszonyt, kifoglak innen kergetni, mintha télikabátot loptál volna. Takarodjál! Tolja kifelé az ördög, midőn a lépcsőn hosszú uszályos belépőben megjelenik Jolán. János meglepetve hátrál. Az ördög folyton cölöz a belépőre János kéri Jolánt, hogy vessen le a belépőt, ez nem akarja, János leakarja tépni róla, az ördög nem engedi, miután — Jolán beszédéből kifolyólag — ő maga sem tudja, hogy hogyan áll az ügy Jolán öltöztetével. Jászlo azonban, ki Jolánért jött, ennek felszólítására, lesegíti belépőjét. Jolán iménti estélyi ruhájában van, s férje karján a bálterembe távozik. Ekkor János öklöbe szorított kézzel rohan az ördög, ez hirtelen a revolverét nyomja a kezébe, s figyelmezteti: Vigyázz meg van töltve! S nyugodtan átmenve a másik oldalra folytatja: Ha most nem adok egy töltött revolvért a kezébe, hogy lelőjjon vele, talán meg is ütött volna.

Jolán az íróasztalhoz ül, hogy egy szigorú, kitaláló levelet írjon Jánosnak, amiért elmerte róla hinni azt a gyanúsítást. Az ördög, akkor diktál egy levelet tele szenvedélyvel, tüzzel, szerelemmel. Ez a levél maga egy remek mű, kár, hogy lapunk terjedelme nem engedi, hogy egészen leküzdöljük.

Ezt hallani kell!

Az ördög megjegyzi:

Az asszony néha nem akarja azt, amit leír, de mindig azt írja, amit akar.

A III. felvonásban az ördög egész otthonosan érezve magát Jánosnál, — aki azért jött, hogy

el tisztársai nevében a megboldogultól. Ezután a petrozsényi két népzenekar rázendítette: „Szomorúfű hervadt lombja”; „Nemuljon el a hegedű” s az elköltözöttnek kedvelt dalaira. Sirba eresztették, virágokkal, koszorúkkal elhalmozták a koporsót, melyben Jancsó Ferenc örök álmát aluszsza.

Megemlítjük, hogy a díszes ravatalt Sárossy Viktor petrozsényi temetkezési vállalata állította fel, szállította a kegyeleti tárgyakat ezekkel és embereivel, kifogástalanul hozzájárult a megható gyász impozáns kifejezéséhez.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Követendő példa.** Lezajlott az ujévi üdvözlések árja. Elmult az üjszedtő és mi meggratuláltuk egymást, feljebbvalóinkat, alantasainkat, barátainkat, ösmerőseinket, szomszédainkat szóval az egész világot. A b. u. é. k. özönnök azonban csak a postakínestár és a nyomdaipar látja hasznát, de más értelme nincsen. Mert, hogy mily terhes ez a sok gratuláció, azt tapasztaljuk mindannyian, akik e rossz szokásnak hódolunk. Valóban követendő példát állít elénk, tehát Mannheim Ármán úr Déváról, aki ujévi üdvözlését megváltása címén 15 koronát küldött a községi szegényalap javára. Ugyanezen címen Schreiner József bányatársulati titkár úr 5 koronát juttatott a petrozsényi szegényeknek s Janza Vazul főszolgabíró úr 20 koronát küldött a dévai árvaháznak. Ha mindannyian így tennének a szegényügy rendezését egy nagy lépéssel vinnék előre. Igazán kíváncsós volna, hogy a jó példát minél számosabban kövessék.

— **Községülés.** A „Művezetők Orsz. Szövetsége” 47. kerületi egyesülete 1907. december hó 29-én tartotta évi rendes közgyűlését a bányaaftisztú kaszinóban. Az ülés a következő sorrendben folyt le: Elnök, miután a közgyűlést megnyitja fölszólítja a pénztárost jelentése megtételére. Pénztárnok előterjeszti a múlt évről készített pénztári mérleget: Vagyon: Takarékpénztár 314.65 Tagsági díjak 3979.51 Hangverseny 334.93 Letár 120. Összesen: 4749.09. Egyenlev 1907. dec. 31. 523.31. Teher: Tagsági díjak 3805.09 Hangverseny 215.59 Koszoru 41.72. Letár 120. Tiszteletdíj 25. Portó 18.38. Egyenlev 523.31. Összesen: 4749.09 kor. Az év folyamán fel lett véve 19 tag, jelenleg, a tagok száma 88. Ellenörök jelentése után a volt elnök maga is a tisztikar nevében lemond. A közgyűlés köszönetet szavaz működésükért, a felmentvényt megadja. Kubata Béla körelnök elnöklete alatt megválasztották az új tisztikart. Elnöknek újból egyhangulag Angyel Antal főaknászt, alnelnök lett: Pán János. Jegyző: Csép Sándor, Kendrei Pál. Pénztárnok: Weisz Frigyes. Ott Mátyás. Ellenörök: Marossy Vince, Duffek József, Thierjung Miklós, Zaharanszki Jakab. Választmányi tagok: Soltész József, Irottka József, Kubata Béla, Szabathiel Ferencz, Hög

lefestesse magát, s így mindennap érintkezve Jánossal, őt meghódítsa. Az ördög reá akarja birni Elzát, hogy mondjon le Jánosról, mert János Jolánt szereti. Hogy megtanuljon lemondani, behívja Cinkát, aki az előszobában várt, s magukra hagyja őket. Itt egy mesteri párlélenes következik, aminek folyamán képp Elza tényleg lemond és sirva távozik. Most jön Jolán, hogy megakadályozza levele átadását, de az ördög kijelenti, hogy már átadta a levelet. János hangja hallatszik, Jolán kéri az ördögöt, hogy maradjon itt egy mellékszobában, hátha szükség lesz reá. János megjelenik. Jolán — ki a levéllel a hidat fölégette maga mögött — alig hagyja szóhoz jutni, s szenvedélyvel beszél szerelméről, majd megcsókolják egymást, Jolán a levélről kezd beszélni, János nem tud semmiféle levélről, Jolán kétségbeesve hívja be az ördögöt, aki boesánatot kér, hogy elfelejtette átadni a levelet, de most átadja, Jánosnak, aki Jolán kérésére a tűzbe dobja. Az ördög búcsúzik és elmegy. Magukra maradva, Jolán sajnálja, hogy elégették a levelet, mert nélküle nem tudja elveszteni a józsanságát, kéri Jánost, hogy hozzon a műteremből tokaji bort, János a következő kiáltással: Hozzom, menyasszonyom elmegy.

Ekkor utiruhában vissza jön az ördög.

— Ma határozott szórakozott napom van, hát nem egy számlát adtam az előbb, e helyett a levél helyett? S átadja a levelet. Jolán a levéllel berohan a műterembe. Az ördög pedig bizonyos artista arkifejezéssel, melylyel egy produkciót szoktak befejezni, röviden, de élesen kiáltja: Voila!

Károly, Neurohr Mátyás. Póttagok: Muntán Tivadar, Krentschmájér József. A kerület kiküldötteiül a művezetők orsz. nagygyűlésére megválasztották: Angyel Antal és Marossy Vinczót, mivel a közgyűlés véget ért.

— **A Petrozsényi és Járási ipartestület** vasárnap, f. hó 5-én d. u. 3 órakor tartotta 11-ik évi rendes s tisztújító közgyűlését. A tagok igen szép számmal jelentek meg. Az elnöki szék lemondás folytán üresedésben lévén Krausz József alnelnök nyitotta meg a közgyűlést s vezette a tanácskozást, amely rendben folyt. Ruder Jenő terjesztette elő a titkári jelentést, mely az ipartestület múlt évi beléletének ismertetése után ama reménnyel és óhajattal zárult vajha a testület kebelében előfordult egyenetlenség megszüntével az iparosok a saját fölfogott érdekében egyetértőleg kifejtendő közhasznú munkássággal a maguk javát mozdítanak elő. Az 1907. évi zárszámadást, a mely az ipartestület számvévsége és a járási számellenőr által felülvizsgáltatott a melynek végeredménye, hogy az 1907. évi bevétel 3748 kor. 12 fillér ezzel szemben a kiadás 2810 kor. 68 fillér, pénztári maradvány 937 kor. 44 fill., a közgyűlés jóváhagyta s a szokásos óvások fenntartásával felelős számadóknak a felmentvényt megadta. Az 1908. évre megállapított és a járási számvéví által helyesnek talált költségvetést, mely szerint 1670 kor. bevétel szemben 1640 kor. kiadás és 30 kor. pénztári maradvány van előírva, a közgyűlés jóváhagyta és az előljáróság megbízottat, hogy az 1908. évből ennek keretén belül gazdálkodhasson. Jelentéktelen folyó ügyek elintézése után Róth Frigyes körelnök elnöklésével megajtetett a tisztújítás. Sternberg Bertalan építési vállalkozó — 16 szavazattal szemben — 81 szavazattal elnökké; Doda Károly egyhangulag pénztárnokká s előjárókká: Dunay Mihály, Krausz József, Roth Ede Eisler Ferencz, Kraktusz István, Groszek Viktor, Schwarz Vilmos, Borsy János, Farkas János, Szüle László, Roth Frigyes, Grünfeld Dávid, Spáth Antal, Janik Gáspár, Paki Ferencz, Pavitsits Béla. Póttagokká: Jessek Imre, Peck Márton, Fodor Árpád, Lázár Lipót. Számvévké: Katona Sándor, Dékány Imre, Kluger Fülöp választattak. Ülést tartott az előljáróság is az ujlök vezetésével s alnelökké: Krausz József 7 szavazattal s gazdának Roth Ede egyhangulag megválasztattak.

— **Színészet.** Szerencsés időszaka volt az elmúlt hét a mostani színvadásnak. Ugy erkölcsileg, mint anyagiilag sikerült előadásokban volt alkalmunk gyönyörködni. Színrekerültek: Január hó 3-án „Simony Obester” operette. Pompásan játszott s szépen énekelte Szalay Vilma. Igen jók voltak: Kulinyi Karola, Sáska Ilona, Dénes ezredese jellemző, helyes alakítás s kitünő alak volt, Fekete kapitánya szintén igen jó volt. Január hó 4-én d. u. „Flórika Szerelme” mentőelőadásban, este a „Piros bugyelláris”-t elevenítették fel. Szalay Vilma temperamentumos Zsófi s Viola szép, igazi örmester volt s jól játszott. Kár, hogy hangján már érzik az idők nyoma, de azért énekeivel is tapsot aratott. Az összjáték is jó volt.

Január hó 5-én az „Aranyvirág”-ban remekelt Szalay Vilma, kosztümjei igen csinosak voltak. Játéka s éneke bájos volt. Az összes szereplőket dicséret illeti. Január hó 6-án „Az Ördög” került bemutatásra. Bízalattá tárcánkban adjuk, itt csak megemlítjük, hogy a címszerepben Köhalmi ragyogtatta drámai tehetségét. A zsufolásig telt ház intelligens közönsége elismeréssel jutalmazta karakteristikus alakítását. Már többször, de főként ebben a darabban adta bizonyítékát Köhalmi hivatottságának, intelligenciájának s képeséggel párosult ambíciójának. Kulinyi Karola Jolánja művészi alakítás volt. D. Fonó Gizit kell még dicsérettel említenünk. A többi szereplők dicséretesen hozzájárultak az összjáték sikeréhez.

Január hó 8-án „Casanova”-ban Sziklai a címszerep kreálásával hivatott színészes bizonyult, alakítása, éneke, játéka egyaránt tetszett. Sáska Ilona igen jó Peppája, D. Fonó Gizi Margarethe-je, Dénes kapitánya, Deák Napoleon-ja, Köhalmi XIV. Napoleon-ja szintén igen jók voltak, valamint a többi szereplők játéka is. Január hó 9-én „Napoleon öcsém” vigjáték kacagató komikumában gyönyörködött a közönség. Jól adták. Január hó 10-én közkívánatra „Keresd a szíved” ment s most is hatást keltett.

— **Jutalomjáték.** Szerdán, f. hó 15-én lesz Deák jutalomjáték. „Coulisset ur” vigjáték kerül színre. A jutalmazandó tehetséges fiatal színész, műpártoló közönségünk kedvence s bizonyára vidám estét szerez a közönségnek, mely eddig is elismeréssel adozott szép reményekre jogosító kiváló tehetségének s megérdemli a pártolást.

— Rákóczi Rodostóban. Fekete Pál jutalomjátéka és 25 éves színészi jubeli-uma. Hétfőn január hó 13-án, társulatunk és a vidéki magyar színészet egyik kiváló és derék tagja üli jubileumát színházunkban. Fekete már többször volt Petrozsényben s mindenkor szerette a közönség, mert rokon-szenyes, ambiciózus, intelligens és tehetséges színész. Ez alkalommal Géczy és Lampérth. e két jeles író kitűnő színművét választotta s mindenkinek igaz öröme lesz, aki ezen jutalomjátékokra elmegy s színirodalmunk remekét meghallgatja. Melegen ajánljuk közönségünk szíves pártfogásába.

CSARNOK.

Hangulat.

Irtai: Reviczky Gyula.

Oh, ritka kedv, oh édes pillanat!
Hát újra érzem lágy fuvalmatat!
Szívemet dalsejtelmek rengetik,
Új álomból új élet, új élet születik!
Már azt hiszem, hogy ki apadt az ér,
Mely ibolyák évdjén oly pászér,
S im lopva, titkon felbugyan megint,
Susogva, zengve újra, újra meglegyint!

Magamat oly könnyűnek érzem!
Ringass, ragadj, hullámos érzélem!
S ti elnémult, elfojtott dalok,
Repüljétek, repüljétek,
Repüljétek, ragyogjatok!

Elhervad az a fű.

Elhervad az a fű, kit a kasza elvág,
Elhervad az a lány, kit babája elhagy.
Én is elhervadok, jaj de beteg vagyok,
Ha megölel a babám, mindjárt meggyógyulok.

Elmentem a császárhoz szabadságot kérni,
Szabad-e énnekem szeretőt tartani?
Szabad fiam szabad, első októberig,
De aztán nem szabad három esztendőig.

Istenem, istenem édes jó istenem,
Mikor lesz nekem öt forintos kedvem?
Akkor lesz nekem öt forintos kedvem,
Amikor az én babám ül majd az ölemben.

Ablakomra ráhajlik a szomorufűz lombja.

Ablakomra ráhajlik a szomorufűz lombja,
Hervadozó leveleit kérdeztem álomban,
Ugy-e boldog leszek én még,
Enyém lesz a kedvesem?
Szomorufűz levelei azt susogták csendesen:
Sohasem, sohasem.

Szomorufűz leveleit, kérdeztem álomban:
Ugy-e boldog a kedvesem?
S le hajlott a lombja.
Hazudtok, hisz a máskeblén,
Boldog lesz a kedvesem?
Szomorufűz levelei, azt susogták csendesen:
Sohasem, sohasem.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

VÉGZETT FIATAL EMBER irodai alkalmazást keres helyben. Megkeresés Petrozsénybe, post-restante „1908”. jelígre kéretik.

KÉT VIZSGÁZOTT kazánfűtő jó fizetéssel azonnal alkalmazást nyer Lónyán. Mélyfürési vállalatnál. Jelentkezhetnek az ajánlkozók e lap kiadóhivatalánál.

NYILTTÉR.)

A múlt év végén

50 éves pályafutását fejezte be a legjobb magyar élelzap, az

„ÜSTÖKÖS.”

Ebből az alkalomból az ÜSTÖKÖS kiadóhivatala azt a kedvezményt nyújtja olvasóinknak (nyilvános helyiségek kivételével), hogy

$\frac{1}{4}$ évre (3 korona helyett) 2 koronáért

$\frac{1}{2}$ „ (6 „ „) 4 „

1 „ (12 „ „) 8 „

rendelhetik meg az ÜSTÖKÖST.

Utaltvány cím: „ÜSTÖKÖS” Budapest.

Az ÜSTÖKÖS-nek állandó rejtmeny-rovata van. Minden megfejtő — kivétel nélkül — értékes jutalmat kap.

Az 50 éves jubileum alkalmából megjelenő ünnepi számot minden új előfizető megkapja.

*) E rovatban közlötték nem vállal felelősséget a szerk.

12392—1907. tkkvi szám.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A hátszegi kir. járásbíró, mint tkkvi hatóság Dr. Halmos Brunó ügyvéd által képvis. Knébel Jánosné szül. Kandra Katalin végrehajtónak Thomázi Ferencné szül. Knébel Mária és kk. Knébel Ilona, kk. Knébel Ferenc végrehajtást szenvedők elleni végrehajtás ügyében az árverést végrehajtónak 120 korona tőke, ennek 1907. július 8. napjától járó 5%-os kamatai 84 korona 85 fillérben megállapított eddigi, a jelen kérésért és a pót kérésért összesen 26 korona 20 fillérben megállapított költség iránti követelése kielégítése végett a dóvai kir. törvényszék, a puji kir. járásbíró területén fekvő, s a végrehajtást szenvedőknek a petrozsényi 608. szíjkyben 4) 4. 2. rdz. 175. hrsz. fekvő kaszáló és lakóházára elrendeli, melyeket az ezennel 2.440 koronában megállapított kikiáltási árban a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáron alól is elfogja adatni, azzal, hogy a C) 1. alatt özv. Knébel Jánosné szül. Kandra Katalin javára bekebelezett haszonélvezeti jogot ezen árverés nem érinti.

1. Az árverésre határnapul 1908. évi január hó 29-én d. u. 2 órája Petrozsény községhezához kitézi.

2. Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. járásbíró, mint tkkvi hatóság.

Hátszeg, 1907. évi november hó 4-én.

Csiszér,
kir. aljárásbíró.

Sz.: 1407—1907. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a puji kir. járásbírósnak 1906. évi Sp. I. 16:2/2 és 1868/2 számú végzése következtében dr. Rosenberg Ignác ügyvéd által képviselt Albeszk Niculaen szül. Mosotka Éva Zs. korozesdi lakos javára Mosotka Juon és trsa. A.-B.-iszkrónyi lakosok ellen 259 korona 20 fillér s jár. erejéig 1906. évi december hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 634 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: sertés és szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbíró 1907-ik évi V. 1693/2 számú végzése folytán 259 kor. 20 fillér tőkekövetelés, ennek 1906. évi május hó 6-ik napjától járó 5% kamatai, $\frac{1}{3}$ % váltódíj és eddig összesen 91 kor. 70 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig, Mosotka Juon és Mosotka Andrej A.-B. iszkronyi alperesek házána leendő megtartására 1908. évi január hó 27-ik napjának délelőtti 11 órája határidővel kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

NYOMATOTT FIGULI ANTAL GYORSSAJTÓJÁN PETROZSÉNY

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Puj, 1908. évi január hó 7-ik napján.

Br. Bánffy Albert,
kir. bir. végrehajtó.

Egész jó karban fűszer és vegyeskereskedéshez tartozó bolti állványok és puldok. 7 drb. üres hordó a 750 literes, továbbá egy keveset használt 30 kg. Carbid tartalmú „DÉNES-féle acetilen készülék 30 lángra, összes csilárokkal és csövezetekkel, ugyisint 600 kg. Carbid 8—12 m/m. azonnal eladok jutányos árak mellett

ifj. DINNA JÁNOSNÁL
LUPÉNY.

The king of jamaica rum.
Legfinomabb minőség.
Eredeti töltés!
Legnemesebb faj!
Kiadós, tiszta és zamatos!
Kizárólagos raktár Petrozsényben:
KLEIN Testvéreknél.

Egy házas telek gyümölcsös kerttel szabad kézből azonnal eladó, értekezni

o o o o o o lehet o o o o o o o
PETROZSÉNY, Malea-utca

Rácz István

magy. kir. posta és távirda altiszteln.

Jelzálogos
törlesztéses
kölcson ügyben
információval
ingyen szolgál

Muntyán Tivadar, Petrozsény (zárdá-épület).
Vidéki levelekre csak válaszbélyeg ellenében válaszol.

